

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

**SAKARYA YENİKENT İMAM HATİP LİSESİ
ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİĞE BAKIŞ AÇILARININ
İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mustafa Anıl YILMAZ

**Enstitü Anabilim Dalı : Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı : Müzik Bilimleri**

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Sertan DEMİR

MAYIS – 2019

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

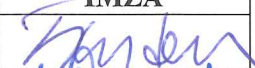
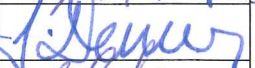

SAKARYA YENİKENT İMAM HATİP LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN
MÜZİĞE BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mustafa Anıl YILMAZ

Enstitü Anabilim Dalı : Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı : Müzik Bilimleri

“Bu tez 29/05/2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği / Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI	İMZA
Prof. Dr. Murat İSKENDER	Başarılı	
Doc. Dr. Sertan DEMİR	Başarılı	
Doc. Dr. Müslüm Akdemir	Başarılı	

SAKARYA
ÜNİVERSİTESİ

T.C.

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TEZ SAVUNULABİLİRLİK VE ORJİNALLİK BEYAN FORMU

Sayfa : 1/1

Öğrencinin

Adı Soyadı	:	Mustafa Anıl YILMAZ
Öğrenci Numarası	:	156062002
Enstitü Anabilim Dalı	:	Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı	:	Müzik Bilimleri
Programı	:	☒ YÜKSEK LİSANS ☐ DOKTORA
Tezin Başlığı	:	Sakarya Yenikent İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin Müziğe Bakış Açılarının İncelenmesi
Benzerlik Oranı	:	%18

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE,

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi beyan ederim.

29/05/2019
Öğrenci İmza

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Tez Çalışması Benzerlik Raporu Uygulama Esaslarını inceledim. Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen öğrenciye ait tez çalışması ile ilgili gerekli düzenleme tarafımda yapılmış olup, yeniden değerlendirilmek üzere sbtezler@sakarya.edu.tr adresine yüklenmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

...../...../20.....
Öğrenci İmza

Uygundur

Danışman
Unvanı / Adı-Soyadı: Doç. Dr. Sertan DEMİR

Tarih: 29.05.2019

İmza:

Sertan Demir

Enstitü Birim Sorumlusu Onayı

KABUL EDİLMİŞTİR

REDDEDİLMİŞTİR

EYK Tarih ve No:

ÖNSÖZ

Müzik, kültürel bir ürün olarak tek başına var olabilen önemli bir özelliğe sahiptir. Konser, sokak yorumu, kendi kendine, söyleme, çalma, yorumlama özelliğine sahiptir. Plaklar, kasetler, başka araç için içerik odağı olarak işlev gören (radyo, müzik klibi, bazı filmler); ya da bir başka eserin ya da farklı bir etkinliğin genel estetiğine özel anlam katan önemli bir role sahip olduğu düşünülmektedir. Ayrıca müzik aracılığıyla dinî değerlerin aktarılması da en temel konulardan birisidir. Sanat ne keyiftir, ne avuntu, ne de eğlence; sanat yüce bir iştir. Sanat insan yaşamında bilinçli bilgiyi duygulara aktaran organdır. Gerek kolektif dinî değerlerin taşıyıcısı olarak gerekse dinî tecrübe olanaklar sunması bakımından psikoloji ile iç içe geçmiş dinî müziğin insan psikolojisi üzerinde meydana getirdiği etkiler merak uyandırıcı niteliklere sahiptir.

Bu çalışmamızla ilgili akademik nitelikte ki çalışmaların çok nadir olmasından dolayı literatür taraması sonucunda ulaşabildiğimiz kaynaklar sınırlı kalmıştır. Araştırmamızda da belirlemiş olduğumuz üzere Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi Öğrencilerine yönelik anket soruları hazırlanarak öğrencilerin müzik alanındaki düşüncelerini ve onlara sanatsal yönlendirmeler yapılması gerektiğini düşünülmüştür. Toplam 29 adet anket sorusu hazırlanarak (evet)- (hayır) şeklinde cevaplar verilmiştir. Cevaplar sonrasında verilen cevapların SPSS programında analizleri yapılarak tablolar şeklide çalışmamızda sunulmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında yardımlarını esirgemeyen ve daima yüreklendiren, alan araştırmaları konusunda bilgi ve deneyimleriyle bize ışık tutan tez danışmanım Doç. Dr. Sertan DEMİR' e ve çalışmama redaktörlük eden değerli Prof. Dr. Murat İSKENDER ve Doç. Dr. Müslüm AKDEMİR hocalarımıza da teşekkürlerimi sunarım.

Mustafa Anıl YILMAZ

29/05 / 2019

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	i
TABLolar LİSTESİ	ii
ÖZET	iii
SUMMARY	iv
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: ARAŞTIRMANIN KONUSU	10
1.1. Problem Cümlesi.....	10
1.2. Araştırmanın Alt Problemleri.....	10
1.3. Araştırmanın Amacı	11
BÖLÜM 2: YÖNTEM	13
2.1. Araştırmanın Yöntemi.....	13
2.2. Evren ve Örneklem	13
2.3. Verilerin Toplanması	13
2.4. Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi	13
BÖLÜM 3: BULGULAR VE YORUM	14
3.1. Birinci Alt Problem	14
3.2. İkinci Alt Problem.....	21
3.3. Üçüncü Alt Problem.....	30
3.4. Dördüncü Alt Problem	36
SONUÇ VE ÖNERİLER	43
KAYNAKÇA	48
EKLER	54
ÖZGEÇMİŞ	56

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Her gün müzik dinler misiniz?.....	14
Tablo 2: Şimdiye kadar canlı müzik dinlediniz mi?	15
Tablo 3: Her ay mutlaka en az 1 albüm alır mısınız?.....	16
Tablo 4: Her yıl mutlaka en az 1 albüm alır mısınız?	17
Tablo 5: Dijital müzik platformlarına ücretli üyeliğiniz var mı?	18
Tablo 6: Konserlere gider misiniz?	19
Tablo 7: Ailenizde herhangi bir şekilde (ses, çalgı aleti) Müzik icrası yapılır mı?	20
Tablo 8: Türk halk müziği dinler misiniz?	21
Tablo 9: Klasik Türk müziği dinler misiniz?	22
Tablo 10: Klasik batı müziği dinler misiniz?	23
Tablo 11: Arabesk müzik dinler misiniz?	24
Tablo 12: Pop müzik dinler misiniz?	25
Tablo 13: İlahi dinler misiniz?	26
Tablo 14: Fantezi müzik dinler misiniz?.....	27
Tablo 15: Televizyonlardaki müzik kanallarını İzlemekten keyif alır mısınız?	28
Tablo 16: Televizyonlardaki ses yarışmalarını İzlemekten keyif alır mısınız?	29
Tablo 17: Enstrüman çalıyor musunuz?.....	30
Tablo 18: Enstrüman çalmak için hiç yardım aldınız mı?	31
Tablo 19: Enstrüman çalmak ister misiniz?	32
Tablo 20: Şarkı/türkü söyler misiniz?	33
Tablo 21: Şarkı/türkü söylemek için hiç yardım aldınız mı?	34
Tablo 22: Şarkı/türkü söylemek ister misiniz?.....	35
Tablo 23: Müzik günah mıdır?.....	36
Tablo 24: Evinizde bir Enstrüman var mı?	37
Tablo 25: Okulunuzdaki müzik dersi saati arttırılmalı mı?	38
Tablo 26: Sizin için müzik vazgeçilmez midir?.....	39
Tablo 27: Sizin için müzik olmasa da olur mu?.....	40
Tablo 28: Sizin için müzik gereksiz midir?	41
Tablo 29: İmam Hatip mezunu birisine yaptığı işte Müzik bilgisi gerekli midir?.....	42

Sakarya Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Özeti

Yüksek Lisans	☒	Doktora	☐
Tezin Başlığı: Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin Müziğe Bakış Açılarının İncelenmesi			
Tezin Yazarı: Mustafa Anıl YILMAZ		Danışman: Doç. Dr. Sertan DEMİR	
Kabul Tarihi: 29.05.2019		Sayfa Sayısı: iv (ön bölüm) + 54 (tez) + 2 (ek)	
Anabilim Dalı: Temel Bilimler		Bilim Dalı: Müzik Bilimleri	
<p>Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi öğrencilerine yönelik belirlenen müziğe bakış açıları konusu çerçevesinde hazırlanan bu çalışmada, öğrencilerin müzikle ne derecede ilgilendiklerini, müziğin onlara hissettirdiği duygu ve düşünceleri, müziğin herhangi bir alanıyla ilgilenip ilgilenmediklerini ve çevreleri tarafından müzik adına yapılan çalışmalara yönlendirilip yönlendirilmediği anlamak adına yapılmış bir çalışmadır. Müziğin, toplumu doğrudan ilgilendiren önemli bir yere sahip olduğu belirtirken, çok boyutlu ve pek çok disiplini kucaklayan, etkileşen ve etkileyen yapısının olduğuna bu çalışmada yer verilmiştir. İmam Hatip Liseleri gibi din bilim insanı yetiştiren okullar içinde Müziğin önemli olduğu düşünülmektedir.</p> <p>Araştırma, Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi öğrencilerinin müziğe olan bakış açıları konusunda yapılmakta olup veri toplamak üzere uzaman görüşü alınarak araştırmaya yönelik bir anket çalışması hazırlanmış ve uygulanmıştır. Araştırmanın amacına yönelik hazırlan anket çalışmasına 9. 10. 11. ve 12. Sınıf öğrencilerinden oluşan 134 kişi katılmış olup elde edilen veriler tablolara dönüştürülerek çözümlenmiş bulgular ve yorum şeklinde sunulmuştur. Müziğe bakış açıları konusu analiz edilmiş ve uygulanan anket ile elde edilen sonuçların dağılımları frekans (<i>f</i>) ve yüzde (%) tabloları ile gösterilmiştir. İncelemeler sonucunda öğrencilerin müziğe olan bakış açılarının çeşitlilik gösterdiği ve müziği çeşitli şekillerde benimsedikleri görülmüştür. Bu sonuçlardan yola çıkılarak bazı önerilere yer vermeye çalışılmıştır.</p>			
Anahtar Kelimeler: Müzik, Müziğe bakış açısı, Anket uygulaması			

Sakarya University
Institute of Social Sciences Abstract of Thesis

Master Degree ☒	Ph.D. ☐
Title of Thesis: Investigation of the viewpoints of the students of Sakarya Yenikent Imam Hatip High School	
Author of Thesis: Mustafa Anil YILMAZ	Supervisor: Assoc. Prof. Sertan DEMİR
Accepted Date: 29.05.2019	Nu of Pages: iv (pre text) + 54 (main body) + 2 (app.)
Department: Bacis Science (Music)	Subfield: Musicology
<p>Sakarya Yenikent Religious Vocational School students' perspectives through a particular piece of music to determine to what extent the students get interested in music, the feelings of students through music, whether they get interested in any kind of music or not and whether they were guided to a particular process of musical studies by their neighborhoods or not. In this study it was presented that music has a significant place in every field of life with a multi-dimensional and influential structure that directly regards the society. It is thought that music is important in such schools as Religious Vocational Schools in which religious men are grown up.</p> <p>The research was carried out on Sakarya Yeni Kent Religious Vocational School students' perspectives by a survey that was prepared and applied for the research by regarding the views of experts to gather data through the particular piece of music. A total of 134 students of 9th, 10th, 11th, and 12th grades were participated in the survey prepared through the gathered data given in tables and the findings were presented and criticized. The perspectives of students through music were analyzed, the survey and the distribution of data were shown in frequency (<i>f</i>) and percentage (%) tables. As the result of the study it was seen that theb students' perspectives through music differentiate and they adopt music in various ways. Based on the results, some suggestions were given in the conclusion part.</p>	
Keywords: Music, The wiews through music, survey application	

GİRİŞ

Çalışma konusu olarak belirlediğimiz Sakarya Yenikent İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin Müziğe Bakış Açılarının İncelenmesi konusunda öğrenci görüşleri açısından ele alınarak, müzikle günlük yaşantılarında ne sıklıkla ilgilendiklerini hangi durumlarda ihtiyaç duyduklarını ve üzerlerindeki etkileri anlamak ve bundan sonraki çalışmalara da yol gösterici olması açısından önem taşımaktadır.

Sanat, insanlarla güzel ilişkiyi tamamlayandır. Sanat, insana, topluma ve toplumsal yaşamla iç içe geçmiş bir şekilde bağlıdır. Kişinin ilerde sanat oluşturacak olan dünyasının öğrenimi, önce ailede başlayıp ve sonrasında da temel eğitimin tamamında devam eden bir sanat eğitimidir. (Biçer, 1993: 225).

Müzik eğitim en üstün eğitimlerden birisidir, çünkü ritim ve uyum, ruhun inceliklerinin içine girer ve onu uyumlu kılar. Küçük yaştan itibaren verilen genel eğitimin müzik ile beraber verilmesi gerektiği düşünülmektedir. Aristoteles ve Pythagors ise, müziğin insan ruhunun kötülüklerinde bulunan bazı kötülüklerden temizlenmesinde önemli bir rolü olduğunu düşünmektedir ve müziğin din alanlarda da önemli görevleri bulunmaktadır.

Eski zamanlardan günümüze kadar gelen adını duyduğumuz veya duymadığımız, bildiğimiz veya bilmediğimiz birçok müzik türleri vardır. Bazıları hakkıyla ortaya çıkmış olsa da bazı türler ise sırf müzik sektörü ve ekonomi arasındaki yoğun ve tüketiciyi yönlendirici bağ sayesinde ortaya çıkmıştır. Dünyada ve Türkiye’de belli bir kategori altında fazla müzik türü olduğu bilinmekte ve görülmektedir(Angı, 2012:1).

Müzik, duylara-duygulara yön veren uyarıcı hazlar veren ifade etme gücünü güçlendiren ve insanlık ilişkilerini artıran önemli bir kültürdür. Müzik, insanlığa yaşama gücü vermek için olduğu düşünülmektedir. Müzik, insanın manevi yönünün içinde yaşayıp geliştiği ortamı, akla dönük olarak aydınlatan bir uğraşı alanı yaratmak için vardır. Müzik, insanın kendi kendini tanıması için vardır.

Müzik, kültürel bir ürün olarak tek başına var olabilen önemli bir özelliğe sahiptir. Konser, sokak yorumu, kendi kendine, söyleme, çalma, yorumlama özelliğine sahiptir. Plaklar, kasetler, başka araç için içerik odağı olarak işlev gören (radyo, müzik klipi, bazı filmler); ya da bir başka eserin ya da farklı bir etkinliğin genel estetiğine özel anlam katan önemli bir role sahip olduğu düşünülmektedir. (Lull, 2000s.34).

Ülkemizin müzik kültüründe doğusundan-batısına kadar her yöresinden derlenen, incelenen türkülerin ayrı ayrı bir birine benzemeyen özel özellikleri vardır. Özellikle anonim olan türkülerin hepsinin yaşanılmış gerçek hikâyelerden oluşmuştur. Her milletin müziği o millete ait olan değerleri yansıtır ama Türk Milleti'nin kendi kültüründen türeyen türküler, eserler diğer milletlerin oluşturduğu müzik tarzlarından daha farklıdır ve zor olduğu düşünülmektedir. Müzik Kültürü bir milletin ya da bir toplumun manevi hangi alanda meydana getirdiği ürünlerin tamamıdır. Kısacası Allah'ın yarattığı doğada, insanoğlunun oluşturduğu her şey müzik kültürü ile bir birine bağlıdır.

Müziğin var oluşumu ile ilgili pek çok varsayım bulunmaktadır. Bu görüşte müzik, "Tanrı'ya karşı inanç ve bağlılığı anlatmak, göstermek için yapılan dini törenlerin bir ögesi ve sözlerin bir ezgi akışı içinde yinelenmesinden doğduğu esastır (Uçan, 1996:42).

Anaokulundan itibaren resim ve müzik derslerinin not kaygısı olmadan çocukları yaşamının doğal bir parçası olmasını sağlayacak biçimde işlenmesi küçük yaşlarda başlatılmalıdır. Duygu, düşünce, izlenim ve Toplumsal bakış açısını geliştiren ve başka gerçeklerin de katkısıyla belirli oranda, olgu ve olayları, bir hedef ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre düzenleyerek, seslerle birleştirip, anlatan önemli bir bütündür. (Uçan, 1993).

Müzik, salt varoluş nedeniyle, insanın yaşayış tarzını etkileyip duyularını çelen, duygularına güçlülük kazandıran bir araç işlevi görmek için vardır. Müzik, insan yaşamının kurallara uygun ve toplum içinde en iyi ortamı kurmaya sağlamak için vardır (Artut, 2001: 19).

San (1982:216), ilk çağlarından bu zamana kadar çocukların sanat-okul ilişkisini şu şekilde anlatmaktadır: "Küçük yaştan itibaren sanatsal faaliyetlere ilgi duyan çocuklar alanları açılmış olan çocuklardır.

Anaokulundan başlayarak yaş ilerledikçe ve geliştikçe çevresindeki sanat olaylarını değerlendirmeye, eleştirmeye, sanatın önemli dalı olan müzik kültürünün güzelliğini anlamaya ve onu aramaya başladığı görülmektedir.

Uçan'a göre (2005: 10); "Kültürün en önemli boyutlarından biri, en temel alanlarından

ve insanlara karakteristik güçlülük sağlayan müziktir” Müzik, o toplum da yaşayan o toplum kültürüne ulaşılacak istenen çeşitli bilgileri, önemli belirleyici kesitleri bünyesinde toplayan temel bir kültür birleştiricisidir. (Bulut; 2008: 150).

Müzik duygusu, sadece müzikle uğraşan ustalara özgü bir ilham kaynağı aslında değildir. Yeni doğan bir bebek bile, doğmadan önce anne karında hissettiği müzik duygusu ile ellerini ve kollarını belirli bir ritmik hareketler ile oynatır. Bundan ötürü müzik; herkesin âşık olduğu ve evrensel nitelik taşıdığı, dünyadaki farklı yansımalar arasındaki bağı sağlayan ortak dili olarak kullanılabilir (Khan, 1994: 14).

Doğduğu andan itibaren müzik kültürü içinde olan insan, dinleme, mırıldanma, tempo tutma, ıslık çalma, söyleme, tıngırdatma, çalma ve benzerleri şeyler müziksel duyguların doğuştan bu yana var olduğunu göstermektedir. Bu davranışların temelinde “müzikle anlaşma” vardır. Böylelikle müzik insana kendini tanıma, kendine olan güveninin artırma, kendini anlatma ve kendini aşma imkânı sağlar(Say, 2006: 19).

Müzik eğitim aşamasında en önemli etkenlerden birisidir. Çünkü müzik hayatın her anında toparlayıcı bir etkiye sahiptir. Müzik, eğitimi daha kalıcı hale getirmek için en temel öğelerden birisidir. Hatta çocuklara okuma-yazma öğretildiği sistemde, müziğe de sürekli yer verilmelidir ve öğretilmesi gerektiğini düşünmüştür. (Göğüş, 2008:370-371).

Çilingir’e göre “Müzik ile iç içe olan insanların, çocukların anlatım güçleri, sorumluluk duyguları ve özgüvenleri gelişir”(Akgül Barış, 2002:44).

Ayrıca sistemli ve bilinçli bir müzik eğitimi insanların, çocukların yaratıcı gücünü uyandırdığı gibi, farkında olmadıkları yeteneklerinin de gelişmesini ve zenginleşmesinde en büyük rol alır. Bu nedenle günümüzdeki eğitim sisteminde vazgeçilmez sanatlardan biri olan müzik eğitimidir. İçerisinde; insan zekâsını ve yeteneklerini en üst düzeyde geliştirmek ve sunmak vardır. Eğitim sürecinin bir boyutu olarak müziğin, bireyin, zekâ gelişimi ve bilişsel başarısı üzerindeki etkileri de yıllardan beri çok çeşitli araştırmalara sunulmuştur. Müzik eğitiminin bireyin duyuşsal davranışlarındaki olumlu etkileri ile beraber, bireyin bilişsel öğrenmelerinde de etkili rol oynadığı birçok araştırmayla kanıtlanmıştır ve belirtilmiştir (Şendurur ve Akgül Barış, 2002: 166).

Wilson müziksel etkinliklerin çocukların fiziksel gelişimini, zamanlama, hafıza, görsel, işitsel ve dil becerileri üzerinde de çok faydalı olduğu, etkilerinin olduğunu, yoğunlaşma ile sosyal ve bireysel yeteneklerinin arttırdığını düşünmüştür. Rauscher müzik ile ilgilenenlerin öğretim yetenek testinden aldıkları puanların müzik eğitimi almayanlardan oldukça yüksek çıktığını sunmuştur. Bunun yanında müziğin üstünlük alışkanlıkları sağladığını, ortak müzik çalışmalarının takım ruhunu ve işbirliği becerilerini geliştirdiğini belirtmiştir (Kocabaş ve Selçioğlu, 2003: 140).

Cumhuriyetin kurulumundan bu zamana kadar günümüze örgün müzik eğitimi kapsamında teorik müzik eğitimi, şarkı söyleme, müzik kültürünü geliştirme, müziksel yaratıcılık eğitimi ve çalgı eğitimi, şeklinde verilmesi gerektiği eğitimciler tarafından düşünülmüştür. Bu doğrultuda bireylerin genel müzik eğitimi, müzik kültürü ve toplumsal gelişim alanlarında kişisel, sosyal ve psikolojik vb. gelişimlerine önemli katkıları olduğu düşünülmektedir. (Aysan 2016:13).

Eski Yunan'da müzik, zevk ve ruh eğitiminin bir aracı olarak görülmüştür. Müzik sanatı, popüler kültürün önemli bir unsuru olarak devlet tarafından da desteklenmiştir. (Yıldız, 2002). Öğrencilere küçük yaştan itibaren müziksel ve kişisel davranış kazandırma eğitiminin verildiği en önemli yerlerden biriside devlet ve özel okullardır. Bunun yanı sıra devlet konservatuvarları, özel sanat merkezleri, halk eğitim, sosyal gelişim merkezleri halk evleri cem evleri dernekler vb. yerlerde müzik eğitiminde önemli yol gösterici olmuştur. Müzik çocukların duygusal ve ritmik sezgilerini uyandırarak geliştirmekte ayrıca onların hayal dünyalarının genişlemesini sağlamaktadır. Ses çıkararak dünyaya gelen ve bu sesi geliştirdikçe kendini ifade edebilen çocuk için müzik, aslında sadece eğlence ve güzel vakit geçirme aracı olmayıp bir özgüven kaynağı ve aynı zamanda eğitim alanında kendini geliştirmede önemli rol almıştır (Demir, 2014: 135).

Müzik eğitiminin tüm boyutlarıyla gerçekleştirilememesi, çocukların-gençlerin müziksel değerleri örgütlemesinde, hayata olan bakış açılarını geliştirmesinde önemli role sahiptir. Müzik kültürü, müzik anlayışı olmayan kişilerde, dünya görüşü kazanmasında olumsuz sonuçlara yol açmakta olduğu düşünülmektedir. Yani müzik eğitimi ve öğretimi almayan nesil, gelecek nesille de beklenen yararlar sağlayamayacağı düşünülmektedir. (Kocabaş, 1997). Müzik aslında çocukların ve gençlerin içinde yaşadığımız çağa ayak uydurabilmek için özgüveni yüksek, kendini

ifade edebilen, üretken, yapıcı ve yaratıcı bireyler olarak yetiştirilmesi için önemli bir etkene sahiptir ve gerekmektedir (Sağlam, 2008).

Günümüzde hızla değişen çağa ayak uydurabilmek için özgür iradeye sahip, uyumlu, kendine güvenen, üretken, yenilikçi ve yaratıcı bireylerin yetiştirilmesi gerekmektedir (Canakay, 2006).

Öğretmen eğitim ortamlarını düzenlemek, eğitime ilişkin öteki öğeleri eş güdümlenmek, uygun öğretim yöntemlerini seçmek, insan ilişkilerini başarılı bir şekilde kurmak ve öğrencileri öğrenmeye güdülemek gibi önemli görevler üstlenmiştir. Bu görevleri nedeniyle öğretmen, eğitim amaçlarının gerçekleştirilmesinde en stratejik öğe olarak kabul edilmektedir (Alıç, 1995).

İnsanın özellikle duyuşsal ve kültürel gelişiminde müzik eğitiminin etkinliği ve yeri çok önemlidir. İlkokulda müzik eğitiminin temel amaçları arasında, bireyin “sesini, kulağını ve müzik beğenisini” eğitmek gibi konular bulunmaktadır. Öğrencide müzik yapma ve dinleme alışkanlığı uyandırmak ve en önemlisi müziğı sevdirmek bu eğitimin ilk amaçlarındadır. Bu açıdan bakıldığında müziğı ilgi duyan ve müziğı seven öğrencilerin yetiştirilmesinde derse yönelik öğrencilerin bakış açıları önemli rol oynamaktadır (Afacan ve Özgür, 2016:2).

Ortaöğretimde özellikle müzik dersleriyle öğrenciye kazandırılacak “müziksel bilgi ve beceriyle birlikte, müziğı yönelik olumlu tutumların geliştirilmesi de önemli hedeflerdendir. Bu anlamda genel müzik eğitiminin temel amacı aslında; müziğı seven, müziğı ilgi duyan, sanata duyarlı bireylerin yetiştirilmesi olarak ifade edilebilir.

Bu amacın gerçekleştirilebilmesinde müziğı yönelik olumlu bakış açıları öğrencinin müziğı bakışını, müziğı sevmesini, müzik yapma isteğini ve müzik dersi başarısını doğrudan etkileyecektir(Aysan, 2016:13).

Müzik kavramının ifade olarak tanımlanmasına yönelik bazı düşünceler bulunmaktadır. Akbulut’un aktarımıyla müzikle ilgili pek çok tanım yapıldığı anlaşılmıştır (Akbulut, 2006:3). Müzik “duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri veya başka gerekçelerin de katkısıyla belli durum, olgu ve olayları, belli bir amaç ve yöntemle, güzellik anlayışıyla birleştirilip düzenlenerek uyumlu seslerle, işleyip anlatan önemli bir olgudur” (Uçan,1996:15).

Mesela; Konfüçyüs felsefesine ilişkin metinlere bakıldığında “müzik tonların bir verimi” olarak tanımlanmaktadır. Bununla birlikte müziğin varlık bilimsel yapısı ise “müzik, gök ve toprak arasında bir ahenktir, müzik gökten meydana gelir.” ifadelerinde olduğu gibi varlıkla ilgili olduğu dile getirilmektedir (Kaplan, 2005:56). Özellikle insanların var oluşundan beri müziğin zaman zaman yüceltilmekle birlikte; genellikle “şeytanî, nefsanî ve kötü ruhlara” ait olduğu düşünülüp yasaklandığı da olmuştur. Ama bütün bu engeller olduğu halde müzik, sanat olma seçkinliğine yükseltilmiş; ilkel müziklerden halk müzikleri ve halk müziklerinden de daha sanatlı olan klâsik müzik (Günay, 2006:18) ile günümüze kadar gelmişlerdir. Çocuklarımız, gençlerimiz güzel bir toplumda yaşasınlar toplumun bütün sanatsal güzelliklerinden faydalansınlar, sanatsal olan tüm etkinliklerden, gözlerine ve kulaklarına hitap eden her şey, dünyanın en güzel ülkesinden sağlık getiren bir rüzgâr gibi, onları diriltsin ve o toplum içinde mutlu bir şekilde yaşamları gerektiği düşünülmektedir.

Bu durum müziğin geçmiş ve bulunulan çağ olarak araştırılmasına ve bu alanda ortaya bir şeyler konulmasına vesile olmuştur. Bir sanat dalı olarak müziğin araştırılması yalnızca müzisyenlerin ilgi alanını olmamış; aynı zamanda bilim, felsefe ve edebiyat başta olmak üzere diğer sanat alanlarında da önemli bir konu haline gelmiştir. Bu nedenle müzik üzerine sayısız araştırmalar yapılarak müzik konusuna daha fazla bilgiler ve netlik kazandırılmıştır.

Buradan yola çıkılarak; kitaplar, bilimsel çalışmalar, tez ve makaleler, incelenerek müzik adına çeşitli yorumlarla tanımlamaların yapıldığı anlaşılmıştır (Kaplan, 2005:55).

Genel olarak baktığımızda sanatın içinde en önemli yere sahip olan müzik insanları özgür kılmakta, güzellikler meydana getirmektedir. Bir insan ve bir toplum sanattan uzak kalmaz. Müzikle toplum arasında karşılıklı etkilenme sonucu, birbirlerini geliştirme ve güçlendirme etkileri vardır. Toplumlarda sanatın, müziğin, önemli olduğunu bilen Atatürk’ün bu konu ile yıllarca ilgilenmesi, toplumsal kalkınmadaki önemini sözlerinde vurgulaması yapılan araştırmalarda görülmektedir. Sanat eğitimi ve onun önemli bir kolu olan müziğin de demokratik, çağdaş ülkelerde önemli bir yere sahip olduğunu ülkeler arası birlik ve beraberliği sağlayacağını unutmamak gerekmektedir (Öz, 2001: 103).

Müzik aslında kişinin kendi duygu, düşüncelerine göre, alan, tecrübe ve birikimine göre farklı yorumlana bilir. Aslında müzik Allah'ın insanlara verdiği en büyük nimetlerden ve özel yeteneklerden birisidir. Kelimelerin anlatamadığı duyguları, düşünceleri, olayları, seslerle veya bir müzik aleti ile belirli sanatsal kurallar çerçevesinde anlatan özel bir yapıdır. Kitaplar dolusu yazıları bile, bir müzik porte dizisinde duygularımızla sığdıra biliriz. Müzik, eğitim ve gayretle kişinin kendisinde Allah tarafından sunulan yeteneğini ortaya çıkarıp onu kullanmaya başlamasıyla farklı boyutlara ulaşmıştır.

Ülkemizde buna örnek birçok halk sanatçımız vardır. Bunlara örnek verecek olursak Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş, Mahsuni Şerif, Aşık Veysel, Çekik Ali, Kazancı Bedi, Paşa Demirbağ vb. bir çok örnek vereceğimiz mahalli sanatçılarımız vardır.

Müziğin varlığını, insanoğlunun varlığıyla beraber düşünmek mümkün olmakla birlikte milletlerin inanç ve kültür değerlerinin gelişim sürecinde, bilim ve medeniyetin gelişiminde müzik önemli bir değer katmaktadır. Müzik, dinî duyguları ifade eden bir vasıta ile birlikte, askerî, sağlık, eğitim, eğlence gibi birçok alanlarda önemli yere sahip olduğu görülmektedir (Yeni, 2016:1). Müzik sayesinde düğünde, cenazede, neşede ve hüzünde duygular açığa vurulmuş, türkülerimizde, şarkılarımızda çok güzel duygular dile getirilmiştir.

Milli duyguların ve bağımsızlığın sembolü olan milli marşlar müzik ile icra edilmektedir. Saz Semaîsi, peşrev, şarkı gibi formlarda ise apayrı güzellikler, hazlar hissedilmektedir. İnsanın dışında kalan canlılardan pek çoğunun da müzikten etkilendiği herkesçe bilinmektedir. Müzik ve din birbiriyle bağlantılı olan güçlü etkileşimi olan önemli alandır. Bu bağ oka dar güçlüdür üzerinde durulması gerektiği düşünülmektedir. Hatta bu durumu izleyerek gelişmelerinin eğitim açısından ele alınmasının büyük bir yeri ve önem taşıdığı düşünülmektedir (Kapan, 2011:2)

Müzik sadece bir sanat dalı değil aynı zamanda önemli ayin ve törenlerde bir araç görevi de görmektedir. Bunların yanında müziğin, ilkel toplumlarda dans ve büyü ile birlikte kullanılmış olduğu ile ilgili bilgiler de mevcuttur (Günay, 2006:18).

Müzik denilince akla, en yalın ve temel ses, insan sesidir. Allah tarafından anne karnındanken bile bu yeteneğe sahip olan birçok çocuk vardır. İslamiyet içerisinde de insan sesi özellikle ön planda olmuştur. Müslümanları namaza davet etme yöntemi olarak kullanılan Ezanın, insan sesiyle okunması, insan sesinin İslam dini içerisindeki

önemli bir yeri olduğu da bilinmektedir. Müslümanları namaza davet için okunan ezanı, sahabeden yedi kişinin ezanı rüyada görmesiyle peygamberimiz bu görevi Habeşli bir köle olan Bilal'e vermiştir.

Duygu ve müziğin bu denli yakın ilişkisinden hareketle müziğin dinî duyguların bir ifade biçimi olarak tercih edilmesi de karşımıza çıkan bir diğer olgudur. Bu bağlamda müzik ve dinin en ilkel çağlardan bu yana sıkı bir ilişki içinde olduğu gözle görülmektedir. Müziğin bireysel bağlamda kutsal varlığa dua etme ve ilişki kurma aracı olarak kullanılmasının yanı sıra (Odabaşı, 2014: 1425), grup bağlamında çeşitli dinî ritüellerde bireyleri ortak bir duygu, düşünce ve davranış etrafında toplayıcı görevi gördüğünü de söyleyebilir (Göcen, 2016:271) olduğu göze çarpmaktadır. Tasavvuf halk müziği türünde en başında yer alan nefesler ve deyişler de zor bir müzik türüdür.

Tasavvuf Türk halk müziğinde bazen bir oktavı aşan; dizi ve tartım yönünden çeşitlilik, zenginlik gösteren örneklerle karşılaşabiliriz. Sipsi, mey, zurna, kabak kemane gibi halk müziği çalgıları bu müzik türünde çok kullanılmamıştır. Bunun nedenleri ise, bir ibadet biçimi olan “Ayin-i Cem”lerde asıl amaç müzik yapmak ve eğlenmek olmayıp, birlik ve

beraberlik içinde Allaha yaklaşmak; Allah, Resulullah ve ehl-i beyt'in sevgisini kazanmak üzere erkân ve adabı içinde nefes söyleyip sema ve semah etmektir. Ayin-i Cem erkânlarında insan sesi ve sözü (doğal olarak) daima ön plandadır. Atalarımızın yadigârı olan “kopuz”un Anadolu'daki ve Rumeli'de devamı olan “bağlama” da özel günlerde ve meydanlarda sürekli yer almıştır. Türklerin İslamiyet ile tanışmalarından sonra hızlı ve büyük gelişme gösteren müzik biçimlerini genel olarak üç başlık altında toplamak mümkündür. Bunlar, Tasavvufi Halk Müziği, Tasavvufi Sanat Müziği ve Cami Müziği'dir (İmik, 2007: 14).

İlahiler ne kadar özel nağmeler yardımıyla bestelenmişlerse, Nefesler de okadar önemli düşüncelerle bestelenmiştir(Can,2003: 471).

Nefeslerde ve deyişlerde Hz. Ali' ye, İlahilerde ise, Hz. Muhammed de olan sevgiye yer verilmiştir. (Karadeniz, 2013: 167).

Nefeslerde ifade edilen müzik tavrı İlahilere göre daha kolay şekilde olup, Türk Halk Müziğine benzerlik göstermiştir (Öztuna,1990: 105

Bunlarla birlikte, dini müzikle birlikte ayet ve duaların ezberlenmesini ve daha güzel icra edilmesi daha da basitleşmiştir. Sanata yüklenen anlamlarda dinin etkisi fazladır. Bir müzik eserinin nitelenmesinde sadece ezgi, ritim, ses, vb. durumlar değil, müzik dışı alanlar da dikkate alınmaktadır. Bir müzik yapıtının tarihin belli döneminde beğenilmediği, çirkin hatta günah sayıldığı; başka bir yerde ise tam tersi bir durumun olduğu, sanat olarak değerlendirildiği görülebilmektedir. Buradan hareketle yapılan değerlendirmelerde din faktörünün etkisi büyüktür. Çünkü dinin temelinde inanç olgusunun yattığı bilinmektedir (Arslantürk ve Amman, 2000: 325).

Bütün bunlarla birlikte günümüzde müziğe bakış açısı ve müzikle ilgilenme durumlarında değişimler olmuştur. Müziği gerek dinleyerek gerek söyleyerek ve gerekse bir müzik aleti çalarak ve müziksel etkinliklere katılmak, bireye hem müziğe yönelik olumlu bakış açısı kazandırmada hem de onun sosyal becerilerini geliştirmede (Güven, 2017:5) etkili olmaktadır. Mevlana'ya göre Müzik Allah âşıkları için ruhun gıdasıdır, çünkü onda gerçek sevgiliye kavuşma ümidi vardır (Mevlana, Cilt IV: beyit 740). Beethoven'e göre "müzik ilahi bir ve icrası zor olan bir sanattır. Eflatun'a göre müzik tanrının dilidir. Weber'e göre müzik insanın ruhunun dışa yansıtan bir dilidir. Cottin'e göre müzik evrensel bir dildir.. Örtter'e göre Müzik aşkın ta kendisidir. Dede Efendiye göre Müzik insanlığın ahlakını terbiye eden kötülüklerden arındıran kutsal bir ilimdir (Örtter,2005: 25). Sufi Inayat Khan'a göre "Müzik herkesin aşık olduğu o evrensel güzelliğin dünyadaki farklı olaylar arasındaki bağı sağlayan bütün sanatların ortak aracıdır (Khan, 1994: 14).

BÖLÜM 1: ARAŞTIRMANIN KONUSU

Çalışmamızın konusu “ Sakarya Yenikent İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin Müziğe Bakış Açılarının İncelenmesi” şeklinde belirlenmiştir.

1.1. Problem Cümlesi

Yeni Kent İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin Müziğe bakış açıları nasıldır? sorusundan oluşmaktadır.

1.2. Araştırmanın Alt Problemleri

Çalışmanın alt problemlerine bakıldığında dört tane alt problem ve bunlara bağlı içerik soruları bulunmaktadır.

İlk alt problem, “Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi” Dinleyici olarak müzik ile ilişkileriniz.” sorusu çerçevesinde aşağıdaki içeriklerle oluşmuştur:

- Her gün müzik dinler misiniz?
- Şimdiye kadar canlı müzik dinlediniz mi?
- Her ay mutlaka en az 1 albüm alır mısınız?
- Her yıl mutlaka en az 1 albüm alır mısınız?
- Dijital müzik platformlarına ücretli üyeliğiniz var mı?
- Konserlere gider misiniz?
- Ailenizde herhangi bir şekilde (ses, çalgı aleti) Müzik icrası yapılır mı?

İkinci alt problem sorusu çerçevesinden “Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi” öğrencilerine “Müzik tarzınız.” Sorusu ile yola çıkarak aşağıdaki içerikler katılımcılara sorulmuştur;

- Türk halk müziği dinler misiniz?
- Klasik Türk müziği dinler misiniz?
- Klasik batı müziği dinler misiniz?
- Arabesk müzik dinler misiniz?
- Pop müzik dinler misiniz?
- İlahi dinler misiniz?
- Fantezi müzik dinler misiniz?
- Televizyonlardaki müzik kanallarını İzlemekten keyif alır mısınız?

- Televizyonlardaki ses yarışmalarını İzlemekten keyif alır mısınız?

Üçüncü olarak da “Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi” İcracı (uygulayıcı) olarak müzik ile ilişkileriniz. Alt problemi çerçevesinde aşağıdaki içerik soruları katılımcılara yöneltilmiştir;

- Enstrüman çalıyor musunuz?
- Enstrüman çalmak için hiç yardım aldınız mı?
- Enstrüman çalmak ister misiniz?
- Şarkı/türkü söyler misiniz?
- Şarkı/türkü söylemek için hiç yardım aldınız mı?
- Şarkı/türkü söylemek ister misiniz?

Son olarak da “Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi ” Müziğin imam hatip lisesi öğrencileri için anlamı” alt problemi çerçevesinde aşağıdaki içerik soruları katılımcılara yöneltilmiştir;

- Müzik günah mıdır?
- Evinizde bir Enstrüman var mı?
- Okulunuzdaki müzik dersi saati arttırılmalı mı?
- Sizin için müzik vazgeçilmez midir?
- Sizin için müzik olmasa da olur mu?
- Sizin için müzik gereksiz midir?
- İmam Hatip mezunu birisine yaptığı işte Müzik bilgisi gerekli midir?

1.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi’nde okuyan öğrencilerin, müziğe olan bakış açılarını incelemek, müziğin üzerlerinde oluşturduğu etkileri, duygu ve düşüncelerini, müzikle ne derecede ilgilendiklerini anlamaktır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Bu araştırma, Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi’nde okuyan öğrencilerinin müziğe bakış açıları öğrenci görüşleri açısından ele alınarak, müzikle günlük yaşantılarında ne sıklıkla ilgilendiklerini hangi durumlarda ihtiyaç duyduklarını ve üzerlerindeki etkileri

anlamak ve bundan sonraki çalışmalara da yol gösterici olması açısından önem taşımaktadır.

BÖLÜM 2: YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada yöntem olarak “Tarama Modeli” kullanılmıştır. Tarama modeli, geçmişte ya da o anda var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyen, tanımlamayı amaçlayan araştırma yaklaşımı olarak bilinmektedir. Bu yöntemde, araştırmaya konu olan her neyse onları değiştirme ve etkileme çabası yoktur. Bilinmek isteneni ortaya koyma vardır. Burada amaç araştırma yapılacak konuyu doğru bir şekilde belirleyebilmektedir (Karasar,1984, s. 79).

Yıldırım’a göre, tarama modeliyle çalışan bir araştırmacı “araştırdığı şeyi doğrudan incelemenin yanı sıra araştırılan şeyle ilgili önceden tutulmuş kayıtlara, o alanla ilgili kaynak kişilere başvurmalı ve elde ettikleriyle kendi gözlemlerini bütünleştirip” yorum yapmalıdır. Tarama modelinde olayları olduğu gibi kaydetme sınıflama en önemli özellik olarak bilinmektedir. Yapılanla ilgili yorum ve değerlendirme gerekmektedir (Yıldırım,1966, s. 67).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Sakarya ilinde bulunan Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi 9. ve 10. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini, Sakarya ilinde eğitim veren Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi devlet okulu 9, 10, 11 ve 12. sınıf öğrencilerinden rastgele olarak seçilmiş 134 öğrenci oluşturmaktadır.

2.3. Verilerin Toplanması

Bu araştırmanın verileri, hazırlanan anket yoluyla toplanmıştır. Anket soruları uzman görüşleri alınarak düzenlenmiştir.

2.4. Verilerin İşlenmesi ve Çözümlemesi

Bu araştırmanın verileri, hazırlanan anket yoluyla toplanmıştır. Anket soruları uzman görüşleri alınarak düzenlenmiştir. Araştırmaya katılan 135 öğrenci üzerinden elde edilen veriler, SPSS 25,0 paket programı ile analiz edilmiş, frekans (f) ve yüzde (%) değerleri olarak tablo haline getirilmiştir. 9, 10, 11 ve 12. sınıf değişkenine göre analizi yapılan veriler, bulgular ve yorum bölümünde detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

BÖLÜM 3: BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde katılımcılardan elde edilen verilerin analizleri ve yorumları yer almaktadır.

3.1. Birinci Alt Problem

Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi öğrencilerine; “Dinleyici olarak müzik ile ilişkileriniz nedir?” alt problemiyle ilgili 7 adet soru sorulmuştur. Bulgular tablolar halinde aşağıda gösterilmektedir;

Tablo 1: Her gün müzik dinler misiniz?

Sınıfınız * MÜZİK DİNLERMİSİNİZ?

SINIFINIZ		DİNLERMİSİNİZ		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	7	6	13
	%	5,2%	4,5%	9,7%
10	f	32	4	36
	%	23,9%	3,0%	26,9%
11	f	30	6	36
	%	22,4%	4,5%	26,9%
12	f	38	11	49
	%	28,4%	8,2%	36,6%
TOPLAM	f	107	27	134
	%	79,9%	20,1%	100,0%

Tablo 1'e bakıldığında çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %5,2 si evet derken %4,5 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %23,9 u evet derken kalan %3 ü hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %22,4 ü evet derken %4,5 i hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %28,4 ü evet derken kalan %8,2 si hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %79,9 evet derken %20,1 oranında hayır denmiştir.

Tablo 2: Şimdiye kadar canlı müzik dinlediniz mi?

Sınıfınız * CANLI MÜZİK DİNLEDİNİZ Mİ?

SINIFINIZ		CANLI		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	4	9	13
	%	3,0%	6,7%	9,7%
10	f	32	4	36
	%	23,9%	3,0%	26,9%
11	f	25	11	36
	%	18,7%	8,2%	26,9%
12	f	32	17	49
	%	23,9%	12,7%	36,6%
TOPLAM	f	93	41	134
	%	69,4%	30,6%	100,0%

Tablo 2'e bakıldığında çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %3 ü evet derken %6,7 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %23,9 u evet derken kalan %3 ü hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %18,7 si evet derken %8,2 si hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %23,9 u evet derken kalan %12,7 si hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %69,4 evet derken %30,6 oranında hayır denmiştir.

Tablo 3: Her ay mutlaka en az 1 albüm alır mısınız?

Sınıfınız * AY ALBÜM ALIR MISINIZ?

SINIFINIZ		AY ALBÜM		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	2	11	13
	%	1,5%	8,2%	9,7%
10	f	4	32	36
	%	3,0%	23,9%	26,9%
11	f	3	33	36
	%	2,2%	24,6%	26,9%
12	f	6	43	49
	%	4,5%	32,1%	36,6%
TOPLAM	f	15	119	134
	%	11,2%	88,8%	100,0%

Tablo 3'e bakıldığında çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %1,5 i evet derken %8,2 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %3 ü evet derken kalan %23,9 u hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %2,2 si evet derken %24,6'sı hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %4,5 i evet derken kalan %32,1 i hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %11,2 evet derken %88,8 oranında hayır denmiştir.

Tablo 4: Her yıl mutlaka en az 1 albüm alır mısınız?

Sınıfınız * YIL ALBÜMALIR MISINIZ?

SINIFINIZ		YIL ALBÜM		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	2	11	13
	%	1,5%	8,2%	9,7%
10	f	6	30	36
	%	4,5%	22,4%	26,9%
11	f	9	27	36
	%	6,7%	20,1%	26,9%
12	f	6	43	49
	%	4,5%	32,1%	36,6%
TOPLAM	f	23	111	134
	%	17,2%	82,8%	100,0%

Tablo 4'e bakıldığında çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %1,5 i evet derken %8,2 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %4,5 i evet derken kalan %22,4 ü hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %6,7 si evet derken %20,1 i hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %4,5 i evet derken kalan %32,1 i hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %17,2 evet derken %82,8 oranında hayır denmiştir.

Tablo 5: Dijital müzik platformlarına ücretli üyeliğiniz var mı?

Sınıfınız * DİJİTAL MÜZİK

SINIFINIZ		DİJİTAL		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	1	12	13
	%	0,7%	9,0%	9,7%
10	f	12	24	36
	%	9,0%	17,9%	26,9%
11	f	9	27	36
	%	6,7%	20,1%	26,9%
12	f	14	35	49
	%	10,4%	26,1%	36,6%
TOPLAM	f	36	98	134
	%	26,9%	73,1%	100,0%

Tablo 5'e bakıldığında çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %0,7 si evet derken %9 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %9 u evet derken kalan %17,9 u hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %6,7 si evet derken %20,1 i hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %10,4 ü evet derken kalan %26,1 i hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %26,9 evet derken %73,1 oranında hayır denmiştir.

Tablo 6: Konserlere gider misiniz?

Sınıfınız * KONSERLERE GİDER MİSİNİZ?

SINIFINIZ		KONSER		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	4	9	13
	%	3,0%	6,7%	9,7%
10	f	17	19	36
	%	12,7%	14,2%	26,9%
11	f	17	19	36
	%	12,7%	14,2%	26,9%
12	f	20	29	49
	%	14,9%	21,6%	36,6%
TOPLAM	f	58	76	134
	%	43,3%	56,7%	100,0%

Tablo 6'ya göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %3 ü evet derken %6,7 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %12,7 si evet derken kalan %14,2 si hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %12,7 si evet derken %14,2 si hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %14,9 u evet derken kalan %21,6 sı hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %43,3 evet derken %56,7 oranında hayır denmiştir.

Tablo 7: Ailenizde herhangi bir şekilde (ses, çalgı aleti) Müzik icrası yapılır mı?

Sınıfınız * MÜZİK İCRASI YAPILIR MI ?

SINIFINIZ		MÜZİK İCRASI		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	1	12	13
	%	0,7%	9,0%	9,7%
10	f	12	24	36
	%	9,0%	17,9%	26,9%
11	f	12	24	36
	%	9,0%	17,9%	26,9%
12	f	20	29	49
	%	14,9%	21,6%	36,6%
TOPLAM	f	45	89	134
	%	33,6%	66,4%	100,0%

Tablo 7'ye göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %0,7 si evet derken %9 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %9 u evet derken kalan %17,9 u hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %9 u evet derken %17,9 u hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %14,9 u evet derken kalan %21,6 sı hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %33,6 evet derken %66,4 oranında hayır denmiştir.

3.2. İkinci Alt Problem

Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi öğrencilerine ‘‘Müzik tarzınız’’ Alt problemiyle ilgili 9 adet soru sorulmuştur. Bulgular tablolar halinde aşağıda gösterilmektedir;

Tablo 8: Türk halk müziği dinler misiniz?

Sınıfınız * TÜRK HALK MÜZİĞİ

SINIFINIZ		TÜRK HALK MÜZİĞİ		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	9	4	13
	%	6,7%	3,0%	9,7%
10	f	15	21	36
	%	11,2%	15,7%	26,9%
11	f	19	17	36
	%	14,2%	12,7%	26,9%
12	f	24	25	49
	%	17,9%	18,7%	36,6%
TOPLAM	f	67	67	134
	%	50,0%	50,0%	100,0%

Tablo 8’e göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %6,7 si evet derken %3 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %11,2 si evet derken kalan %15,7 si hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %14,2 si evet derken %12,7 si hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %17,9 u evet derken kalan %18,7 si hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %50 evet derken %50 oranında hayır denmiştir.

Tablo 9: Klasik Türk müziği dinler misiniz?

Sınıfınız * KLASİK TÜRK MÜZİĞİ

SINIFINIZ		KLASİK TÜRK MÜZİĞİ		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	4	9	13
	%	3,0%	6,7%	9,7%
10	f	24	12	36
	%	17,9%	9,0%	26,9%
11	f	13	23	36
	%	9,7%	17,2%	26,9%
12	f	24	25	49
	%	17,9%	18,7%	36,6%
TOPLAM	f	65	69	134
	%	48,5%	51,5%	100,0%

Tablo 9'a göre, çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %3 ü evet derken %6,7 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %17,9 u evet derken kalan %9 u hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %9,7 si evet derken %17,2 si hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %17,9 u evet derken kalan %18,7 si hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %48,5 evet derken %51,5 oranında hayır denmiştir.

Tablo 10: Klasik batı müziği dinler misiniz?

Sınıfınız * KLASİK BATI

SINIFINIZ		BATI MÜZİĞİ		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	1	12	13
	%	0,7%	9,0%	9,7%
10	f	21	15	36
	%	15,7%	11,2%	26,9%
11	f	17	19	36
	%	12,7%	14,2%	26,9%
12	f	19	30	49
	%	14,2%	22,4%	36,6%
TOPLAM	f	58	76	134
	%	43,3%	56,7%	100,0%

Tablo 10'a göre, çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %0,7 si evet derken %9 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %15,7 si evet derken kalan %11,2 si hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %12,7 si evet derken %14,2 si hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %14,2 si evet derken kalan %22,4 ü hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %43,3 evet derken %56,7 oranında hayır denmiştir.

Tablo 11: Arabesk müzik dinler misiniz?

Sınıfınız * ARABESK

SINIFINIZ		ARABESK		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	10	3	13
	%	7,5%	2,2%	9,7%
10	f	24	12	36
	%	17,9%	9,0%	26,9%
11	f	23	13	36
	%	17,2%	9,7%	26,9%
12	f	31	18	49
	%	23,1%	13,4%	36,6%
TOPLAM	f	88	46	134
	%	65,7%	34,3%	100,0%

Tablo 11'e göre, çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %7,5 evet derken %2,2 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %17,9 u evet derken kalan %9 u hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %17,2 si evet derken %9,7 si hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %23,1 i evet derken kalan %13,4 ü hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %65,7 evet derken %34,3 oranında hayır denmiştir.

Tablo 12: Pop müzik dinler misiniz?

Sınıfınız * POP MÜZİK

SINIFINIZ		POP		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	10	3	13
	%	7,5%	2,2%	9,7%
10	f	30	6	36
	%	22,4%	4,5%	26,9%
11	f	25	11	36
	%	18,7%	8,2%	26,9%
12	f	32	17	49
	%	23,9%	12,7%	36,6%
TOPLAM	f	97	37	134
	%	72,4%	27,6%	100,0%

Tablo 12'e göre, çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %7,5 evet derken %2,2 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %22,4 ü evet derken kalan %4,5 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %18,7 si evet derken %8,2 si hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %23,9 u evet derken kalan %12,7 si hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %72,4 evet derken %27,6 oranında hayır denmiştir.

Tablo 13: İlahi dinler misiniz?

Sınıfınız * İLAHİ

SINIFINIZ		İLAHİ		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	7	6	13
	%	5,2%	4,5%	9,7%
10	f	19	17	36
	%	14,2%	12,7%	26,9%
11	f	16	20	36
	%	11,9%	14,9%	26,9%
12	f	26	23	49
	%	19,4%	17,2%	36,6%
TOPLAM	f	68	66	134
	%	50,7%	49,3%	100,0%

Tablo 13'e göre, çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %5,2 si evet derken %4,5 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %14,2 si evet derken kalan %12,7 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %11,9 u evet derken %14,9 u hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %19,4 ü evet derken kalan %17,2 si hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %50,7 evet derken %49,3 oranında hayır denmiştir.

Tablo 14: Fantezi müzik dinler misiniz?

Sınıfınız * FANTEZİ

SINIFINIZ		FANTEZİ		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	7	6	13
	%	5,2%	4,5%	9,7%
10	f	26	10	36
	%	19,4%	7,5%	26,9%
11	f	20	16	36
	%	14,9%	11,9%	26,9%
12	f	21	28	49
	%	15,7%	20,9%	36,6%
TOPLAM	f	74	60	134
	%	55,2%	44,8%	100,0%

Tablo 14'e göre, çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %5,2 si evet derken %4,5 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %19,4 ü evet derken kalan %7,5 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %14,,9 u evet derken %11,9 u hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %15,7 si evet derken kalan %20,9 u hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %55,2 evet derken %44,8 oranında hayır denmiştir.

Tablo 15: Televizyonlardaki müzik kanallarını İzlemekten keyif alır mısınız?

Sınıfınız * MÜZİK KANALI

SINIFINIZ		MÜZİK KANALI		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	5	8	13
	%	3,7%	6,0%	9,7%
10	f	22	14	36
	%	16,4%	10,4%	26,9%
11	f	23	13	36
	%	17,2%	9,7%	26,9%
12	f	27	22	49
	%	20,1%	16,4%	36,6%
TOPLAM	f	77	57	134
	%	57,5%	42,5%	100,0%

Tablo 15'e göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %3,7 si evet derken %6 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %16,4 ü evet derken kalan %10,4 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %17,2 si evet derken %9,7 si hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %20,1 i evet derken kalan %16,4 ü hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %57,5 evet derken %42,5 oranında hayır denmiştir.

Tablo 16: Televizyonlardaki ses yarışmalarını izlemekten keyif alır mısınız?

Sınıfınız * SES YARIŞMASI

SINIFINIZ		SES YARIŞMASI		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	8	5	13
	%	6,0%	3,7%	9,7%
10	f	27	9	36
	%	20,1%	6,7%	26,9%
11	f	24	12	36
	%	17,9%	9,0%	26,9%
12	f	27	22	49
	%	20,1%	16,4%	36,6%
TOPLAM	f	86	48	134
	%	64,2%	35,8%	100,0%

Tablo 16'e göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %6 sı evet derken %3,7 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %20,1 i evet derken kalan %6,7 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %17,9 u evet derken %9 u hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %20,1 i evet derken kalan %16,4 ü hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %64,2 evet derken %35,8 oranında hayır denmiştir.

3.3. Üçüncü Alt Problem

Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi öğrencilerine “İcracı (uygulayıcı) olarak müzik ile ilişkileriniz.” Alt problemiyle ilgili 6 adet soru sorulmuştur. Bulgular tablolar halinde aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 17: Enstrüman çalıyor musunuz?

Sınıfınız * ENSTRÜMAN ÇALİYORMUSUNUZ

SINIFINIZ		ENSTRÜMAN ÇALİYORMUSUNUZ		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	1	12	13
	%	0,7%	9,0%	9,7%
10	f	11	25	36
	%	8,2%	18,7%	26,9%
11	f	9	27	36
	%	6,7%	20,1%	26,9%
12	f	11	38	49
	%	8,2%	28,4%	36,6%
TOPLAM	f	32	102	134
	%	23,9%	76,1%	100,0%

Tablo 17’ e göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %0,7 si evet derken %9 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %8,2 si evet derken kalan %18,7 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %6,7 si evet derken %20,1 i hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %8,2 si evet derken kalan %28,4 ü hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %23,9 evet derken %76,1 oranında hayır denmiştir.

Tablo 18: Enstrüman çalmak için hiç yardım aldınız mı?

Sınıfınız * E.ÇALMAK İÇİN YARDIM

SINIFINIZ		E.ÇALMAK İÇİN YARDIM		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	6	7	13
	%	4,5%	5,2%	9,7%
10	f	11	25	36
	%	8,2%	18,7%	26,9%
11	f	13	23	36
	%	9,7%	17,2%	26,9%
12	f	20	29	49
	%	14,9%	21,6%	36,6%
TOPLAM	f	50	84	134
	%	37,3%	62,7%	100,0%

Tablo 18'e göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %4,5 i evet derken %5,2 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %8,2 si evet derken kalan %18,7 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %9,7 si evet derken %17,2 si hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %14,9 u evet derken kalan %21,6 sı hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %37,3 evet derken %62,7 oranında hayır denmiştir.

Tablo 19: Enstrüman çalmak ister misiniz?

Sınıfınız * E.ÇALMAK İSTERMİSİNİZ

SINIFINIZ		E.ÇALMAK İSTERMİSİNİZ		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	9	4	13
	%	6,7%	3,0%	9,7%
10	f	22	14	36
	%	16,4%	10,4%	26,9%
11	f	25	11	36
	%	18,7%	8,2%	26,9%
12	f	32	17	49
	%	23,9%	12,7%	36,6%
TOPLAM	f	88	46	134
	%	65,7%	34,3%	100,0%

Tablo 19'e göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %6,7 si evet derken %3 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %16,4 ü evet derken kalan %10,4 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %18,7 si evet derken %8,2 si hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %23,9 u evet derken kalan %12,7 si hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %65,7 evet derken %34,3 oranında hayır denmiştir.

Tablo 20: Şarkı/türkü söyler misiniz?

Sınıfınız * ŞARKI/TÜRKÜ SÖYLERMİSİNİZ

SINIFINIZ		ŞARKI / TÜRKÜ SÖYLERMİSİNİZ		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	8	5	13
	%	6,0%	3,7%	9,7%
10	f	14	22	36
	%	10,4%	16,4%	26,9%
11	f	18	18	36
	%	13,4%	13,4%	26,9%
12	f	26	23	49
	%	19,4%	17,2%	36,6%
TOPLAM	f	66	68	134
	%	49,3%	50,7%	100,0%

Tablo 20'e göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %6 sı evet derken %3,7 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %10,4 ü evet derken kalan %16,4 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %13,4 ü evet derken %13,4 ü hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %19,4 ü evet derken kalan %17,2 si hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %49,3 evet derken %50,7 oranında hayır denmiştir.

Tablo 21: Şarkı/türkü söylemek için hiç yardım aldınız mı?

Sınıfınız * ŞARKI /TÜRKÜ SÖYLEMEK İÇİN YARDIM

SINIFINIZ		Ş /T.SÖYLEMEK İÇİN YARDIM		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	3	10	13
	%	2,2%	7,5%	9,7%
10	f	11	25	36
	%	8,2%	18,7%	26,9%
11	f	6	30	36
	%	4,5%	22,4%	26,9%
12	f	9	40	49
	%	6,7%	29,9%	36,6%
TOPLAM	f	29	105	134
	%	21,6%	78,4%	100,0%

Tablo 21'e göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %2,2 si evet derken %7,5 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %8,2 si evet derken kalan %18,7 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %4,5 i evet derken %22,4 ü hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %6,7 si evet derken kalan %29,9 u hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %21,6 evet derken %78,4 oranında hayır denmiştir.

Tablo 22: Şarkı/türkü söylemek ister misiniz?

Sınıfınız * ŞARKI / TÜRKÜ SÖYLEMEK İSTERMİSİNİZ

SINIFINIZ		Ş /T. SÖYLEMEK İSTERMİSİNİZ		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	7	6	13
	%	5,2%	4,5%	9,7%
10	f	17	19	36
	%	12,7%	14,2%	26,9%
11	f	20	16	36
	%	14,9%	11,9%	26,9%
12	f	29	20	49
	%	21,6%	14,9%	36,6%
TOPLAM	f	73	61	134
	%	54,5%	45,5%	100,0%

Tablo 22'e göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %5,2 si evet derken %4,5 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %12,7 si evet derken kalan %14,2 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %14,9 u evet derken %11,9 u hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %21,6 sı evet derken kalan %14,9 u hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %54,5 evet derken %45,5 oranında hayır denmiştir.

3.4. Dördüncü Alt Problem

Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi öğrencilerine ‘Müziğin imam hatip lisesi öğrencileri için anlamı.’ Alt problemiyle ilgili 7 adet soru sorulmuştur. Bulgular tablolar halinde aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 23: Müzik günah mıdır?

Sınıfınız * MÜZİK GÜNAHMI

SINIFINIZ		MÜZİK GÜNAHMI		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	7	6	13
	%	5,2%	4,5%	9,7%
10	f	15	21	36
	%	11,2%	15,7%	26,9%
11	f	9	27	36
	%	6,7%	20,1%	26,9%
12	f	17	32	49
	%	12,7%	23,9%	36,6%
TOPLAM	f	48	86	134
	%	35,8%	64,2%	100,0%

Tablo 23'e göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %5,2 si evet derken %4,5 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %11,2 si evet derken kalan %15,7 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %6,7 si evet derken %20,1 i hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %12,7 si evet derken kalan %23,9 u hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %35,8 evet derken %64,2 oranında hayır denmiştir.

Tablo 24: Evinizde bir Enstrüman var mı?

Sınıfınız * EVİNİZDE ENSTRÜMAN

SINIFINIZ		EVİNİZDE ENSTRÜMAN		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	5	8	13
	%	3,7%	6,0%	9,7%
10	f	19	17	36
	%	14,2%	12,7%	26,9%
11	f	18	18	36
	%	13,4%	13,4%	26,9%
12	f	27	22	49
	%	20,1%	16,4%	36,6%
TOPLAM	f	69	65	134
	%	51,5%	48,5%	100,0%

Tablo 24'e göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %3,7 si evet derken %6 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %14,2 si evet derken kalan %12,7 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %13,4 ü evet derken %13,4 ü hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %20,1 i evet derken kalan %16,4 ü hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %51,5 evet derken %48,5 oranında hayır denmiştir.

Tablo 25: Okulunuzdaki müzik dersi saati arttırılmalı mı?

Sınıfınız * MÜZİK DERSİ

SINIFINIZ		MÜZİK DERSİ		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	8	5	13
	%	6,0%	3,7%	9,7%
10	f	27	9	36
	%	20,1%	6,7%	26,9%
11	f	21	15	36
	%	15,7%	11,2%	26,9%
12	f	27	22	49
	%	20,1%	16,4%	36,6%
TOPLAM	f	83	51	134
	%	61,9%	38,1%	100,0%

Tablo 25'e göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %6 sı evet derken %3,7 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %20,1 i evet derken kalan %6,7 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %15,7 si evet derken %11,2 si hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %20,1 i evet derken kalan %16,4 ü hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %61,9 evet derken %38,1 oranında hayır denmiştir.

Tablo 26: Sizin için müzik vazgeçilmez midir?

Sınıfınız * MÜZİK VAZGEÇİLMEZMİ

SINIFINIZ		MÜZİK VAZGEÇİLMEZMİ		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	5	8	13
	%	3,7%	6,0%	9,7%
10	f	25	11	36
	%	18,7%	8,2%	26,9%
11	f	22	14	36
	%	16,4%	10,4%	26,9%
12	f	23	26	49
	%	17,2%	19,4%	36,6%
TOPLAM	f	75	59	134
	%	56,0%	44,0%	100,0%

Tablo 26'e göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %3,7 si evet derken %6 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %18,7 si evet derken kalan %8,2 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %16,4 ü evet derken %10,4 ü hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %17,2 si evet derken kalan %19,4 ü hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %56 evet derken %44 oranında hayır denmiştir.

Tablo 27: Sizin için müzik olmasa da olur mu?

Sınıfınız * MÜZİK OLMASADA OLURMU

SINIFINIZ		MÜZİK OLMASADA OLURMU		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	6	7	13
	%	4,5%	5,2%	9,7%
10	f	10	26	36
	%	7,5%	19,4%	26,9%
11	f	5	31	36
	%	3,7%	23,1%	26,9%
12	f	19	30	49
	%	14,2%	22,4%	36,6%
TOPLAM	f	40	94	134
	%	29,9%	70,1%	100,0%

Tablo 27'e göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %4,5 i evet derken %5,2 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %7,5 i evet derken kalan %19,4 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %3,7 si evet derken %23,1 i hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %14,2 si evet derken kalan %22,4 ü hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %29,9 evet derken %70,1 oranında hayır denmiştir.

Tablo 28: Sizin için müzik gereksiz midir?

Sınıfınız * MÜZİK GEREKSİZMİDİR

SNİFINİZ		MÜZİK GEREKSİZMİDİR		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	3	10	13
	%	2,2%	7,5%	9,7%
10	f	9	27	36
	%	6,7%	20,1%	26,9%
11	f	2	34	36
	%	1,5%	25,4%	26,9%
12	f	10	39	49
	%	7,5%	29,1%	36,6%
TOPLAM	f	24	110	134
	%	17,9%	82,1%	100,0%

Tablo 28'e göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %2,2 si evet derken %7,5 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %6,7 si evet derken kalan %20,1 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %1,5 i evet derken %25,4 ü hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %7,5 i evet derken kalan %29,1 i hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %17,9 evet derken %82,1 oranında hayır denmiştir.

Tablo 29: İmam Hatip mezunu birisine yaptığı işte Müzik bilgisi gerekli midir?

Sınıfınız * MÜZİK BİLGİSİ GEREKLİMİ

SINIFINIZ		MÜZİK BİLGİSİ		Toplam
		EVET	HAYIR	
9	f	8	5	13
	%	6,0%	3,7%	9,7%
10	f	22	14	36
	%	16,4%	10,4%	26,9%
11	f	19	17	36
	%	14,2%	12,7%	26,9%
12	f	24	25	49
	%	17,9%	18,7%	36,6%
TOPLAM	f	73	61	134
	%	54,5%	45,5%	100,0%

Tablo 29'e göre çalışmamıza katılan 134 öğrenciden 9. Sınıfa giden 13 öğrenciden %6 sı evet derken %3,7 oranında hayır demiştir. 10. Sınıfa giden 36 öğrenciden %16,4 ü evet derken kalan %10,4 hayır demiştir. 11. Sınıfa giden 36 öğrenciden %14,2 si evet derken %12,7 si hayır demiştir. 12. Sınıfa giden 49 öğrenciden %17,9 u evet derken kalan %18,7 si hayır demiştir. Genel olarak öğrencilerin %54,5 evet derken %45,5 oranında hayır denmiştir.

Müziğe Bakış açısı Ölçeği

Toplam Madde Sayısı	Cronbach's Alpha %	Ortalama %	Standart Sapma
29	0.72	44,58	4,62

Hazırlanan bu çalışmada konu olarak belirlediğimiz Müziğe bakış açıları konusunda, toplam anket sorusu 29 adet sorulmuştur. Güvenirlik Cronbach's Alpha sisteminde %0,72 oranında soruların güvenilirliği ortaya çıkmıştır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

1.1. Her gün müzik dinler misiniz?

Öğrencilerin günlük hayatlarında her gün müzik dinlersiniz sorusuna %79,9 evet derken %20,1 hayır demiştir.

1.2. Şimdiye kadar canlı müzik dinlediniz mi?

Buna göre araştırmaya katılan öğrencilerinin canlı müzik dinlediniz mi sorusuna yanıt olarak %69,4 evet derken %30,6 sı hayır demiştir.

1.3. Her ay mutlaka en az 1 albüm alırsınız mı?

Araştırmaya katılan öğrencilerinin her ay bir albüm alırsınız sorusuna %11,2 si evet derken %88,8 si hayır olarak cevap verildiği görülmüştür.

1.4. Her yıl mutlaka en az 1 albüm alırsınız mı?

Araştırmaya katılan öğrencilerin her yıl en az 1 albüm alırsınız sorusuna %17,2 si evet derken %82,8 si hayır demiştir.

1.5. Dijital müzik platformlarına ücretli üyeliğiniz var mı?

Araştırmaya katılan öğrencilerin araştırmaya göre dijital müzik platformlarına ücretli üyelikleri sorusuna %26,9 evet derken %73,1 oranında hayır dediği görülmektedir.

1.6. Konserlere gider misiniz?

Araştırmaya katılan öğrencilerin araştırmaya göre öğrencilerin konserlere gider misiniz sorusuna %43,3 ü evet derken %56,7 si hayır cevabı verildiği görülmüştür.

1.7. Ailenizde herhangi bir şekilde (ses, çalgı aleti) Müzik icrası yapılır mı?

Araştırmaya katılan öğrencilerinin Ailenizde herhangi bir şekilde (ses, çalgı aleti) Müzik icrası yapılır mı sorusuna %33,6 sı evet derken %66,4 ü hayır cevabını vermiştir.

2.Alt probleme ilişkin bulgular

2.1. Türk halk müziği dinler misiniz?

Araştırmaya katılan öğrencilerin Türk halk müziği dinler misiniz sorusuna eşit yarısının %50 si evet derken geri kalan kişilerde % 50 oranında hayır yanıtını verildiği görülmektedir.

2.2. Klasik Türk müziği dinler misiniz?

Araştırmaya katılan öğrencilerin Klasik Türk müziği dinler misiniz sorusuna %48,5 oranında evet cevabı verirken %51,5 i de hayır cevabı verildiği görülmektedir.

2.3. Klasik batı müziği dinler misiniz?

Araştırmaya katılan öğrencilerin Klasik batı müziği dinler misiniz sorusuna öğrencilerinin cevap olarak %43,3 ü evet derken % 56,7 hayır cevabı verdiği görülmektedir.

2.4. Arabesk müzik dinler misiniz?

Araştırmaya katılan öğrencilerin arabesk müzik dinler misiniz sorusuna %65,7 evet derken %34,3 ü hayır cevabını verdiği görülmektedir.

2.5. Pop müzik dinler misiniz?

Araştırmaya katılan öğrencilerinin %72,4 oranında olarak pop müzik dinledikleri %27,6 oranında ise dinlemedikleri görülmektedir.

2.6. İlahi dinler misiniz?

Araştırma doğrultusunda öğrencilerin İlahi dinlerimsiniz soruna % 50,7 oranında evet derken % 49,3 oranında hayır cevabı verdikleri görülmektedir.

2.7. Fantezi müzik dinler misiniz?

Araştırmaya katılan öğrencilerinin %55,2 i oranında Fantezi müzik dinledikleri %44,8 oranında ise dinlemedikleri görülmektedir.

2.8. Televizyonlardaki müzik kanallarını İzlemekten keyif alır mısınız?

Araştırmaya göre öğrencilerin müzik kanallarını izlemekten %57,5 oranında keyif aldıklarını belirtirken %42,5 oranında ise keyif almadıklarını belirtmiştir.

2.9. Televizyonlardaki ses yarışmalarını İzlemekten keyif alır mısınız?

Araştırmaya göre öğrencilerin ses yarışmalarını izlemekten %64,2 oranında keyif aldıklarını belirtirken %35,8 oranında keyif almadıklarını belirttikleri görülmüştür.

3. Alt Probleme ilişkin Bulgular

3.1 Enstrüman çalıyor musunuz?

Araştırmaya katılan öğrencilerin Enstrüman çalıyormuşsunuz sorusuna %23,9 evet derken %76,1 oranında hayır cevabı verildiği görülmektedir.

3.2 Enstrüman çalmak için hiç yardım aldınız mı?

Araştırmaya katılan öğrencilerin Enstrüman çalmak için yardım aldınız mı sorusuna cevap olarak %37,3 evet derken %62,7 si de hayır cevabı verildiği görülmektedir.

3.3 Enstrüman çalmak ister misiniz?

Araştırmaya katılan öğrencilerin Enstrüman çalmak ister misiniz sorusuna öğrencilerinin cevap olarak %65,7 oranında evet derken %34,3 oranında hayır cevabı verildiği görülmektedir.

3.4 Şarkı/türkü söyler misiniz?

Araştırmaya katılan öğrencilerin şarkı/türkü söyler misiniz sorusuna cevap olarak %49,3 oranında evet derken %50,7 oranında hayır cevabı verdikleri görülmektedir.

3.5. Şarkı/türkü söylemek için hiç yardım aldınız mı?

Araştırmaya katılan öğrencilerin şarkı/türkü söylemek için yardım aldınız mı sorusuna cevap olarak %21,6 evet derken %78,4 oranında hayır cevabı daha çok verildiği görülmektedir.

3.6. Şarkı/türkü söylemek ister misiniz?

Araştırmaya katılan öğrencilerin şarkı/türkü söylemek ister misiniz sorusuna cevap olarak %54,5 oranında evet derken %45,5 oranın da hayır cevabı verdikleri görülmektedir.

4.Alt Probleme ilişkin Bulgular

4.1. Müzik günah mıdır?

Araştırmaya göre öğrencilerin müziğin günah mıdır sorusuna %35,8 oranında evet cevabı verirken %64,2 oranında hayır cevabı verdikleri görülmektedir.

4.2. Evinizde bir Enstrüman var mı?

Araştırmaya göre öğrencilerin %51,5 oranında evlerinde enstrümanı olduğunu %48,5 oranında ise evlerinde enstrümanları olmadıklarını belirtmiştir.

4.3. Okulunuzdaki müzik dersi saati arttırılmalı mı?

Araştırmaya katılan öğrencilerin müzik dersi saatinin artırılması sorusuna cevap olarak %61,9 oranın da evet cevabı verirken %38,1 oranında hayır cevabı verildiği görülmektedir.

4.4. Sizin için müzik vazgeçilmez midir?

Araştırmaya katılan öğrencilerin müzik vazgeçilmez midir sorusuna cevap olarak %56,0 oranında evet cevabı verirken %44,0 oranın da ise hayır cevabı verildiği görülmektedir.

4.5. Sizin için müzik olmasa da olur mu?

Araştırmaya katılan öğrencilerin müzik olmasa da olur mu sorusuna cevap olarak %29,9 oranında evet cevabını verirken %70,1 oranında hayır cevabı daha çok verildiği görülmektedir.

4.6. Sizin için müzik gereksiz midir?

Araştırmaya katılan öğrencilerin, müzik gereksizdir sorusuna cevap olarak %17,9 oranında evet cevabı verirken %82,1 oranın da hayır cevabı daha çok verildiği görülmektedir.

4.7 İmam Hatip mezunu birisine yaptığı işte Müzik bilgisi gerekli midir?

Araştırmaya katılan öğrencilerin, müzik bilgisi gereklimidir sorusuna cevap olarak %54,5 oranında evet cevabı verirken %45,5 oranında hayır cevabı verdikleri görülmektedir.

Çalışmadan ortaya konan sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki önerilere yer verilmektedir.

Sakarya Yeni Kent İmam Hatip Lisesi öğrencilerine hitaben yapılan müziğe bakış açısı konusunda öğrencilerin müzikle genel olarak ilgilendikleri daha çok görülmüştür. Günümüzde medya iletişim araçlarının önemi oldukça fazladır. Genç nüfusu manevi değerleriyle buluşturmada hayati bir öneme sahiptir. Ülkemizin maddi ve manevi kültür politikaları bu değerleri sağlama aşamasında medya iletişim araçları gençlerimizi buluşturmaktadır. Dolayısıyla kamu reklamları vb. faaliyetler etkinlikler gençleri yönlendirici bir etkiye sahiptir.

Bu açıdan bakıldığında;

- Yapılacak çeşitli faaliyetlerle öğrencilerin sanatsal etkinliklere olan ilgisinin artırılması sağlanabilir.
- Sanatsal faaliyetler ve müzikal birçok kurslar, konser vb. öğrencilerin müziğe olan ilgisini ve merakını artırıcı etkinlikler yapılabilir.
- Müzikle ilgili etkinlikler düzenlenirken onların içinde yaşadıkları sosyal çevre dikkate alınabilir ve çevresel olanaklardan yararlanmak faydalı olacaktır.
- Öğrencilerin herhangi bir müzik aleti ile tanışmaları, ilgi duydukları enstrümanı çalmaları sağlanabilir.
- Öğrencilere yönelik çeşitli müzik kurslarının açılması sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Afacan, Ş. ve Özgür, Ü. (2016). 6 ve 7. Sınıf Öğrencilerinin Müzik Dersine İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Uluslararası Hakemli Müzik Araştırmaları Dergisi*. Sayı:07 İlkbahar Yaz Dönemi.
- Akgül, B. D. (2002). *Müzik Eğitimi Alan ve Almayan Lise Öğrencilerinin Benlik Tasarımı Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Alıç, M. (1995). *Örgütler Eğitim Yönetimi*. Sayı I, Kış: 23.
- Angı, Ç. E. (2012). Lise Öğrencilerinin Demografik Özellikleri İle Dinledikleri Müzik Türleri Arasındaki İlişki. (Doktora Tezi). Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ateş, E. (1999). *Türk Din Mûsikîsinde Hatip Zâkirî Hasan Efendi'nin Hayatı ve Eserleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akbulut, E. (2006). Günümüz Müzik Eğitimi Nasıl Olmalıdır? *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 20(20): 23-28.
- Ak Ş. (2006). *Avrupa ve Türk İslam Medeniyetinde Müzikle Tedavi Tarihi Gelişim ve Uygulamaları*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Akkuş, Ülker. (2004). *Toplumların Gelişmişliğinde Müziğin Etkileri*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu Bildirisi Isparta: SDÜ, 7-10 Nisan.
- Arslantürk, Z. ve Amman, T. (2000). *Sosyoloji*. İstanbul: Kaknüs Yayınları.

- Arslan, P. (2016). *Türk Din Müsikîsinin Sağlıklı İnsanların Hormonal Yapıları Üzerindeki Etkileri*. (Doktora Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Artut, K. (2001). *Sanat Eğitimi*. Ankara: Anı Yayınları.
- Aysan, İ. S. (2016). Ortaokul Branş Öğretmenlerinin Genel Müzik Eğitimi Profili (Yüksek Lisans Tezi). Niğde: Ömer Halisdemir Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Baybars, S.T. ve Demir, O. (2013). Müziğin Balık Gelişimi ve Stres Üzerine Etkileri. *Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*. 27(1): 109-114.
- Bıyık, T. (2015). Diyanet İşleri Başkanlığı Bünyesinde Yapılan Müsikî Çalışmaları. (Yüksek Lisans Tezi). Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bıçer, H. (1993). *Sanat Eğitiminin Geleceği*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitim Bilimleri Birinci Ulusal Kongresi (24-28 Eylül 1990) Ankara: Millî Eğitim Basım Evi.
- Bulut, D. (2008). İlköğretim II. Kademe Müzik Öğretmenlerinin Geleneksel Müziklerimizin Öğretiminde Karşılaştıkları Sorunlar. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 32(1):55-67.
- Canakay, U. E. (2006). *Müzik Teorisi Dersine İlişkin Tutum Ölçeği Geliştirme*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu Bildirisi. Denizli: PAÜ Eğitim Fakültesi.
- Çilden, Ş. (2001). Müzik, çocuk gelişimi ve öğrenme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 21(1):1-8.
- Demir, A. (2014). *Müzik Eğitim Politikamız Açısından Okullarda Mevcut Müzik Dersleri*. Zonguldak: Uluslararası Müzik ve Sahne Sanatları Sempozyumu (24-26 Eylül).
- Dinçer, İ. (1992). *Çocuk Gelişimi ile İlgilenenler İçin Müzik El Kitabı*. İstanbul: YaPa Yayınları.

- Düzgüner, S. (10-12 Mayıs 2017). *Müzik Psikoloji Din İlişkisinin Dünü Bugünü Yarını*. Güzeli Sanatlar Eğitimi-Toplum Bilimler Etkileşimi Uluslararası Sempozyumu, İstanbul. İstanbul Türk Müziği Dernek ve Vakıfları Dayanışma Konseyi. 473-485.
- Erol, D. (2013). *1900 Başlarından Günümüze Değişen Müzik ve Bu Müziğin Halk Gurupları Giyimine Etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Erol, N. (2009). *İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersinde Drama Yönteminin Uygulanması (İlköğretim 4. Sınıf)*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi) Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Göcen, G. (2016). *Din Psikolojisi Açısından Dünden Bugüne Psikoloji-Mit İlişkisi*. İstanbul: Pasifik Ofset.
- Göğüş, G. (2008). İlköğretim I. Kademe Müzik Eğitiminde Öğretmenin Etkinliği. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. XXI (2).
- Göktepe, A. K. (2018). *Dini İçerikli Müzik Terapinin Üniversite Öğrencilerinde Duygu Durumu, Kaygı ve Algılanan Stres Düzeyi Üzerindeki Etkisi*. (Doktora Tezi). İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Günay, E. (2006). *Müzik Sosyolojisi, Sosyolojiden Müzik Kültürüne Bakış*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Güneş, A. (2015). *Mürşit Ve Müzik İlişkisi Bağlamında Kütahyalı Halveti Şeyhi Mehmet Dumlu'nun Tasavvuf Anlayışının İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Güven, E. (2017). *12-14 Yaş Grubu Çocukların Müziğe İlişkin Tutumları İle Sosyal Beceri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Ankara: Başkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Hançerlioğlu, O. (1982). *Felsefe Sözlüğü*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Lull, J. (2000). *Popüler Müzik*. Çiviyazıları Yayınevi. (Çev. T.İbلاغ).

- Khan, S. I. (1994). *Müzik İnsan ve Evren Arasındaki Köprü*. İstanbul: Arıtan Yayınevi.
- Kapan, F. E. (2011). *Anadolu İmam Hatip Liselerinde Müzik Eğitiminin Öğrenci Görüşleri Açısından Değerlendirilmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaplan, A. (2005). *Kültürel müzikoloji. Müzik Bilimleri Dizisi*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Karadeniz, E. (2013). *Türk Müsiki Nazariye ve Esasları*. Ankara: İş Bankası Yayınları.
- Karasar, N. (1984). *Bilimsel Araştırma Metodu*. Ankara: Hacettepe Taş Kitapçılık.
- Kocabaş, A. (1997). Temel Eğitim II. Kademe Öğrencileri İçin Müziğe İlişkin Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. Ankara: H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi.
- Küçüköncü, Y. (2004). *Türkiye’de Genel Müzik Kültürüne Etkileri Bakımından Cumhuriyet Döneminde Müzik Eğitimi ve Müzik Öğretmenleri*.
- Odabaşı, F. (2014). Türk Musikisi, Toplum ve Kültür. *Yeni Türkiye Dergisi Türk Musikisi Özel Sayısı*. 57:1424-1435.
- Örter, H.C. (2005). *Müzik ile Terapi ve Bununla ilgili Araştırmalar*. İstanbul.
- Özalp M. N. (2000). *Türk Müsiki Tarihi I, II*. İstanbul: MEB Yayınları.
- Öz Kıvanç ve Erdem, H. (2010). *İslam’da müzik üzerine çağdaş tartışmalar (1930-2009)*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Öz, B. N. (2001). İnsanın Kültürel Gelişiminde Müzik Eğitiminin Önemi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. Sayı 1.

- Özelçağlayan, O. (2017). *Dini Müzik Formlarından Ezan'ın Geçmişten Günümüze Aktarımı*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul: Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öztuna Y. (1990). *Büyük Türk Musikisi Ansiklopedisi, C. I-II*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Paker, K. O. (2008). Popüler Müzik, Günlük İdeoloji ve Benlik İnşası: Sezen Aksu Şarkıları Üzerinden Bir İnceleme. *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*. 34: 87-107.
- Platon. (2005). *Devlet*. (Çeviren: Cem Taşkiran) Ankara: Pan Kitapevi Yayınları.
- Rothenbuhler, E. W. , McCourt, T. (2000). *Ticari Radyo ve Popüler Müzik: Seçim Süreçleri ve Etki Faktörleri*. Lull, J. (Ed) İblağ, T. (Çev.). Popüler Müzik ve İletişim içinde (s, 107-124). İstanbul: Çiviyazıları Yayınevi.
- Sağbaş, M. (2014). *İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı Evliya Çelebi Seyahatnamesinde Müzik Kültürü*. (Yüksek Lisans Tezi). Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Sağlam, A. Ç. (2008). Müzik Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 5:59-69.
- Sağlamtimur, B. ve Demir, O. (2013). Müziğin Balık Gelişimi ve Stres Üzerine Etkileri. *Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*, 27(1):109-114.
- Sanat Sempozyumu.(1991). *Ülke Kalkınmasında Sanatın Yeri*. 3. Ulusal Sanat Sempozyumu. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi.
- Say, A. (2006). *Müziğin Kitabı*. Ankara.
- Şendurur, Y. ve Akgül B. D. (2002). Müzik Eğitimi ve Çocuklarda Bilişsel Başarı. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 22(1): 165-174.

- Tolstoy, L. N. (2010). *Sanat Nedir?*. M. Beyhan (Çev.). İstanbul: İş Bankası Yayınları (Orijinal Baskı Tarihi 1899).
- Uçan, A. (1996). *İnsan ve Müzik-İnsan ve Sanat Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2003) *Türk Müzik Kültürü ve Kültürel Küreselleşme*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1994). *İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uçan, A. (2005). *Geçmişten Günümüze Günümüzden Geleceğe Türk Müzik Kültürü*. Ankara: Evrensel Müzikevi.
- Ulusoy, Ş. (2017). *Türkiye’de İslami Popüler Müziğin Algısı Üzerine Bir İnceleme* (Yüksek Lisans Tezi). Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yeni, B. (2016). *Dini Mûsikînin İlköğretim Öğrencilerinin Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersine Karşı Tutumlarına Etkisi*. (Yüksek Lisans Tezi). Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldız, G. (2002). *İlköğretimde Müzik Öğretimi (Birinci Kademe)*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yıldırım, C. (1966). *Eğitimde Araştırma Metotları*. Ankara: Akyıldız Matbaası.

EKLER

EK 1:

İMAM HATİP LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN MÜZİĞE BAKIŞ AÇILARININ İNCELENMESİ (SAKARYA İLİ ÖRNEĞİ)

Sayın Katılımcı;

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzik Bilimleri Yüksek Lisans Programı Tez çalışması olarak yürüttüğüm bu araştırma ile İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin müzik alanı ile ilgili bakış açılarının incelenmesi amaçlanmıştır. Ankette yer alan sorulara samimi olarak cevap verilmesi, çalışmamızın değerine katkı sağlayacaktır.

Katılımınız ve katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

MUSTAFA ANIL YILMAZ

Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü SBE
Müzik Bilimleri YL Programı Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİ FORMU

1- Cinsiyetiniz: Kız ( ) Erkek ( )

2- Sınıfınız: .....

İmam Hatip Lisesi Öğrencilerinin Müziğe Bakış Açıları Anketi

A. Dinleyici olarak müzik ile ilişkileriniz.

1. Her gün müzik dinler misiniz?	EVET (....)	HAYIR(....)
2. Şimdiye kadar canlı müzik dinlediniz mi?	EVET (....)	HAYIR(....)
3. Her ay mutlaka en az 1 albüm alır mısınız?	EVET (....)	HAYIR(....)
4. Her yıl mutlaka en az 1 albüm alır mısınız?	EVET (....)	HAYIR(....)
5. Dijital müzik platformlarına ücretli üyeliğiniz var mı?	EVET (....)	HAYIR(....)
6. Konserlere gider misiniz?	EVET (....)	HAYIR(....)
7. Ailenizde herhangi bir şekilde (ses, çalgı aleti) müzik icrası yapılır mı?	EVET (....)	HAYIR(....)

B. Müzik tarzınız.

1. Türk halk müziği dinler misiniz?	EVET (....)	HAYIR(....)
2.Klasik Türk müziği dinler misiniz?	EVET (....)	HAYIR(....)
3.Klasik batı müziği dinler misiniz?	EVET (....)	HAYIR(....)
4.Arabesk müzik dinler misiniz?	EVET (....)	HAYIR(....)
5. Pop müzik dinler misiniz?	EVET (....)	HAYIR(....)
6.İlahi dinler misiniz?	EVET (....)	HAYIR(....)
7.Fantezi müzik dinler misiniz?	EVET (....)	HAYIR(....)
8.Televizyonlardaki müzik kanallarını izlemekten keyif alır mısınız?	EVET (....)	HAYIR(....)
9. Televizyonlardaki ses yarışmalarını izlemekten keyif alır mısınız?	EVET (....)	HAYIR(....)

C. İcracı (uygulayıcı) olarak müzik ile ilişkileriniz.

1. Enstrüman çalıyor musunuz?	EVET (....)	HAYIR(....)
2. Enstrüman çalmak için hiç yardım aldınız mı?	EVET (....)	HAYIR(....)
3. Enstrüman çalmak ister misiniz?	EVET (....)	HAYIR(....)
4. Şarkı/türkü söyler misiniz?	EVET (....)	HAYIR(....)
5. Şarkı/türkü söylemek için hiç yardım aldınız mı?	EVET (....)	HAYIR(....)
6. Şarkı/türkü söylemek ister misiniz?	EVET (....)	HAYIR(....)

D. Müziğin imam hatip lisesi öğrencileri için anlamı.

1. Müzik günah mıdır?	EVET (....)	HAYIR(....)
2.Evinizde bir enstrüman var mı?	EVET (....)	HAYIR(....)
3. Okulunuzdaki müzik dersi saati arttırılmalı mı?	EVET (....)	HAYIR(....)
4.Sizin için müzik vazgeçilmez midir?	EVET (....)	HAYIR(....)
5. Sizin için müzik olmasa da olur mu?	EVET (....)	HAYIR(....)
6. Sizin için müzik gereksiz midir?	EVET (....)	HAYIR(....)
7. İmam Hatip mezunu birisine yaptığı işte müzik bilgisi gerekli midir?	EVET (....)	HAYIR(....)

ÖZGEÇMİŞ

24 Ocak 1990 yılında ELAZIĞ' nın merkez Kesirik (Kızılay) mahallesinde doğan Mustafa Anıl YILMAZ ilk, orta eğitim öğrenimini Elazığ' da tamamlamıştır. Malatya Abdulkadir Eriş Anadolu Güzel Sanatlar Lisesini kazanarak Lise eğitimini tamamlamıştır. O dönemde sanatsal birçok Belediye ve Kültür bakanlığı alanlarında hazırlanan konser-yarışma tiyatro vb. yerlerde sazende olarak görev yapmıştır. 2009 yılında Sakarya Üniversitesi Devlet Konservatuarı Türk Müziği bölümü' nü kazandı ve 2013 yılında mezun oldu Okan Üniversitesi Eğitim Fakültesinde Pedagojik Formasyon eğitimini tamamladı. 2015 yılında Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Bilimler Ana bilim dalında Yüksek Lisans eğitimine başladı.